16.10.2020

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Maatalousjaosto

**ASIA** HE 146/2020 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2021 – PL 30 MAATALOUDEN KANNATTAVUUS, MAATALOUSTULO JA KANNATTAVUUDEN PARANTAMINEN

**Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f.** on tutustunut hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2021 ja toteaa seuraavaa:

- Suomen maatalouden kannattavuus on useita vuosia peräkkäin ollut erittäin huono. **Myös vuonna 2020 maatalouden kannattavuus on ollut todella heikko.** Luonnovarakeskus Luken mukaan vuonna 2020 maatalouden kannattavuuskerroin on 0,36. Tämä tarkoittaa, että maatalousyrittäjän tuntipalkka jää 5,9 euroon ja oman pääoman korkotuotto 1,3 prosenttiin.

- Kannattavuuteen vaikuttaa maatalouden **markkinatulot, tukitasot ja kustannuskehitys ja maatalouden tuottavuus.**

- SLC toteaa, että hallitusohjelmassa on huomioitu maatalousalan kriittisen heikko kannattavuustilanne. **Vuoden 2020 talousarviossa viljelijätuet ovat samalla tasolla kuin edelliset vuodet.** Myös EU:n rahoituskaudesta 2021–2027 on saavutettu sopimus jäsenmaiden väliin ja se antaa vakaa pohja viljelijätuen tasolle.

- **Maatalouden tuottajahinnat** ovat Suomessa varsin heikkoja verrattuna muihin EU-maihin. Tuottajahinnat Suomessa laskevat usein nopeasti ja nousee hitaasti, kun tapahtuu markkinamuutoksia. Talousarvion selvitysosassa todetaan että ”*Maataloustuotteiden myyntitulojen ja tuotantopanosten hintojen kehitykseen valtiovallan toimin ei voida juurikaan vaikuttaa*”. Vaikka edellä mainittu voi olla vaikeaa, meillä on sekä kilpailulainsäädäntö että erityinen elintarvikemarkkinalainsäädäntö Suomessa, ja meillä on kaksi itsenäistää ja riippumatonta viranomaistahoa, jotka valvovat, että markkinat toimivat. **On erittäin tärkeätä, että sekä Kuluttaja- ja kilpailuvirastolla että Elintarvikemarkkinavaltuutetulla on riittäviä resursseja seurata elintarvikemarkkinoiden toimivuutta, ja että he reagoivat, jos tulee markkinahäiriöitä tai markkinaylivoiman väärinkäyttöä esiintyy.**

- **Suomen elintarvikeviennin kasvupotentiaali on merkittävä.** Talousarviossa on varattu hallitusohjelman mukaisesti määrärahaa ruokaketjun kehittäminen-luvussa. Viennin edistäminen on erittäin pitkäjänteinen työ ja rahoituksen takaaminen on välttämätöntä, jos haluamme onnistua kansainvälisillä markkinoilla.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

- **Tuotantopanosten hinnat** ovet nousseet nopeammin kuin tuotteiden hinnat.

- **Viranomaisvalvonnan kustannukset** viljelijöille ovat myös nousset. Esimerkiksi ELY-keskuksen vuosittainen ympäristöluvan valvontamaksu on vuonna 600 euroa.

- Vaikka **maatalouden rakennekehitys** on nopea, vuonna 2020 keskimääräinen peltoala oli 20 hehtaaria ja nyt se 48 hehtaaria, kannattavuus ei ole parempi nyt vain päinvastoin huonompi.

- **Kasvinviljelyn suhteellinen kilpailukyky** Suomessa on heikko verrattuna kilpaliljamaihin riippuen kasviolosuhteista. Suomen **kotieläintuotannon suhteellinen kilpailukyky** ja tehokkuus on parempi.

- Tähän asti **Valtion ravitsemisneuvottelukunta** on MMM:n alainen asiantuntijaelin. Ravitsemusneuvottelukunta on seurannut suomalaisten ravitsemus- ja terveydentilaa ja antanut ravitsemukseen liittyviä suosituksia tilanteen parantamiseksi käyttäen parhaasta mahdollista tieteellistä asiantuntemusta. Nyt valmistetaan uudet, **pohjoismaiden yhteiset ravitsemissuositukset,** jotka ottavat huomioon hyvän ravinnon ja terveyden lisäksi myös ilmasto- ja ympäristötavoitteet. Jos nämä uudet suositukset otetaan käyttöön ne muuttavat ravitsemissuositusten tarkoitus ja arvo täydellisesti. Mahdollisten uusien suositusten vaikutukset elintarvikkeiden kysyntään voivat olla merkittäviä ja vaikutus Suomen maatalouteen kannattavuuteen todella suuri. SLC:n pitää tärkeänä, että poliittiset päätöksentekijät seuraavat ja linjaa jos me oikeasti haluamme tehdä niin merkittävä muutos Suomen ravitsemuspolitiikassa. Jos ilmasto- ja ympäristökriteerit otetaan mukaan ne pitäisi perustua suomeen olosuhteisiin.

- Suurin vaikutus maatalouden kannattavuuteen on maataloustuotteiden hinta. Tehokkuus, ympäristöystävällisyys ja tuottavuus voidaan parantaa tutkimuksen, koulutuksen ja neuvonnan kautta. Koulutus on avainasemassa mutta se ole PL30 alla. Maatalouden osaamisklusteri AgriHubi, joka perustuu selvitysmies Reijo Karhisen raporttiin, on yksi tapa parantaa uuden tiedon jalkauttaminen viljelijöille. Myös verot ja viranomaiskustannukset ja – vaatimukset vaikuttavat kannattavuuteen.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Mats Nylund, puheenjohtaja

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0